

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2511/2019
14.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Вера Ђоровић адвокат из ..., против туженог ТП „Србија“ АД Крагујевац, чији је пуномоћник Зорка Борозан адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1802/18 од 05.02.2019. године, исправљене решењем од 13.05.2019. године, у седници већа одржаној 14.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1802/18 од 05.02.2019. године, исправљена решењем од 13.05.2019. године, тако што се одбија као неоснована жалба тужиоца и потврђује пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1581/17 од 16.01.2018. године у делу става трећег изреке којим је одлучено о захтеву за исплату мање исплаћене отпремнине.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1802/18 од 05.02.2019. године исправљена решењем од 13.05.2019. године, у делу става првог изреке којим је одлучено о трошковима за исхрану у току рада и трошковима превоза за назначени период и у ставу другом изреке којим је одлучено о трошковима поступка и у тим деловима се предмет враћа истом суду на поновни поступак.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1581/17 од 16.01.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да му на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2010. годину исплати износ од 8.114,66 динара на име главног дуга са законском затезном каматом почев од 28.05.2010. године па до исплате. Ставом другим изреке је одбијен као неоснован део тужбеног захтева тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати од досуђеног до потраживаног износа по основу накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2010. годину у преосталом износу са траженом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке је одбијен као неоснован део тужбеног захтева

тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му исплати износ од 509.888,00 динара на име разлике од исплаћене до припадајуће отпремнине са законском затезном каматом од дана вештачења па до исплате и износ од 187.523,20 динара на име обрачунате камате (под а); на име накнаде за неисплаћену исхрану у току рада за период од 01.10.2009. године до 30.04.2010. године износ од 35.731,59 динара на име главног дуга са законском затезном каматом од дана вештачења па до исплате и износ од 19.589,28 динара на име обрачунате камате (б) и на име трошкова превоза за исти период износ од 10.500,00 динара на име главног дуга са законском затезном каматом од дана вештачења па до исплате и износ од 5.840,27 динара на име обрачунате камате, а ставом четвртим изреке је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 1802/18 од 05.02.2019. године, исправљеном решењем од 13.05.2019. године, преиначио првостепену пресуду у ставовима трећем и четвртм изреке тако што је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да му на по траженим основама исплати досуђене износе са припадајућом законском затезном каматом, те да му накнади трошкове парничног поступка у досуђеном износу.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијену пресуду у смислу одредбе члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, са изменама) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је тужилац био у радном односу код туженог све до 30.04.2010. године када му је отказан уговор о раду због престанка потребе за његовим радом уз исплату отпремнине у износу од 230.426,00 динара на основу Споразума од наведеног датума. Одредбом члана 72. Појединачног колективног уговора туженог од 03.09.2003. године који је донет на неодређено време у складу са тада важећим Законом о раду („Службени гласник РС“ бр. 70/01), прописано је право запослених на отпремнину у износу од 200 евра за сваку годину укупног стажа осигурања запослених као и остала права предвиђена законом и општим колективним уговором, а чланом 39. је утврђено право запослених на месечну исхрану у току рада у висини од 20% од месечне зараде по запосленом у привреди Републике Србије. Тужени је закључењем Уговора о продаји капитала методом јавне аукције – куповина са отплатом на рате закљученим 20.09.2007. године ушао у поступак приватизације, а саставни део тог уговора чини Анекс I у коме је садржан социјални програм који ће се примењивати у субјекту након закључења уговора. Купац се тим анексом обавезао да у оквиру субјекта приватизације обезбеди поштовање свих права

запослених утврђених појединачним колективним уговором као и другим општим актима субјекта важећих у тренутку закључења уговора све до промене истих у складу са законом. Поступак приватизације окончан је 30.11.2011. године када је исплаћена последња рата из уговора. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке је утврђена висина потраживања тужиоца по основу разлике између исплаћене отпремнине по члану 158. Закона о раду и обрачунате применом члана 72. Појединачног колективног уговора, као и висина потраживања на име неисплаћених трошкова исхране у току рада који су обрачунати у складу са чланом 39. наведеног појединачног колективног уговора и трошкова за долазак и одлазак са рада у складу са чланом 51.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату отпремнине, исхране на раду и трошкова превоза. Другостепени суд је одлучујући о жалби тужиоца преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев по траженим основама, сматрајући да је тужени дужан да испуни уговорну обавезу и тужиоцу исплати разлику на име мање исплаћене отпремнине, трошкова за исхрану и трошкова превоза за тражени период.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом туженог основано указује да је побијена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 263. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24 од 15.03.2005. године, са изменама) прописано је да се колективни уговор закључује за период од три године, те да по истеку овог рока колективни уговор престаје да важи, ако се учесници колективног уговора другачије не споразумеју, најкасније 30 дана пре истека важења колективног уговора. Чланом 284. став 1. је прописано да одредбе колективног уговора на дан ступања на снагу овог закона, а које нису у супротности са овим законом, остају на снази до закључења колективног уговора у складу са овим законом.

Појединачни колективни уговор туженог је закључен 03.09.2003. године, у време важења Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 70/01, 73/01) који је у члану 151. прописивао да се појединачни колективни уговор може закључити на неодређено или одређено време, а Закон о раду који је ступио на снагу 23.03.2005. године је ограничио трајање важења колективног уговора на најдуже три године (члан 263. став 1.). Стога је одредба Појединачног колективног уговора туженог којом је констатовано да се уговор закључује на неодређено време у супротности са одредбом Закона о раду.

Из садржине цитираних законских одредби члана 263. став 1. и 284. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, са изменама) произлази да у ситуацији када је колективни уговор по ранијем закону био закључен на неодређено време, као што је у конкретном случају, после ступања на снагу прописа о ограниченом трајању важења колективног уговора, уговор може да се примењује само још три године, јер ће по истеку тог рока његове одредбе постати супротне члану 263. став 1. важећег закона. То даље подразумева да Појединачни колективни уговор

туженог од 03.09.2003. године није могао бити примењен на радно - правне ситуације настале после 23.03.2008. године - по истеку рока од три године од ступања на снагу Закона о раду од 15.03.2005. године.

Из наведених разлога, правилан је закључак првостепеног суда да је неоснован тужиочев тужбени захтев за исплату на име мање исплаћене отпремнине, с обзиром да му је радни однос престао по истеку рока од три године од ступања на снагу одредбе Закона о раду о ограничењу трајања важења колективног уговора.

Имајући у виду наведено, на основу члана 416. став 1. ЗПП је одлучено као у ставу првом изреке.

Преиначујући првостепену пресуду, другостепени суд је обавезао туженог да тужиоцу за период од 01.10.2009. године до 30.04.2010. године исплати неисплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова превоза у досуђеним износима са припадајућом законском затезном каматом, као и износе на име обрачунате камате. Међутим, због погрешне примене материјалног права, тај суд није утврдио који тачно износ представља накнаду трошкова исхране и превоза, да ли су тужиоцу за наведене месеце исплаћени ти трошкови и ако јесу на основу ког акта је вршена исплата. Наиме, одредбом члана 118. тачка 1. и 5. Закона о раду је прописано право запосленог на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају и за исхрану у току рада чију висину закон не прописује и иста се утврђује општим актом послодавца или уговором о раду. Уколико висина није одређена или је одређена у симболичном износу, ради се о злоупотреби овлашћења на штету запосленог и у таквој ситуацији запослени би имао право на накнаду штете у висини неисплаћене накнаде за трошкове исхране, према параметрима из важећег Посебног колективног уговора и то све док се општим актом или уговором о раду не утврди висина накнаде трошкова за исхрану у складу са законом. Тужени током поступка није доставио суду, као ни судском вештаку потребне податке ради израде налаза и мишљења, али је оспорио и захтев за исплату накнаде превоза за долазак и одлазак са посла и накнаде на име исхране у спорном периоду тврдећи да су тужиоцу по наведеним основама исплаћене ове накнаде пре отказа уговора о раду. Имајући наведено у виду, другостепени суд ће у поновном поступку узети у обзир изнете примедбе, отклонити указане недостатке и донети нову на закону засновану одлуку.

С тога је Врховни касациони суд на основу одредбе члана 416. став 2. ЗПП укинуо другостепену пресуду у наведеном делу и одлучио као у ставу другом изреке. Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од исхода ове парнице.

Тужиоцу нису признати трошкови одговора на ревизију јер то нису нужни трошкови по оцени Врховног касационог суда у смислу одредбе члана 154. ЗПП, па је одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић